

Brno a jižní Morava

22 °C | 6 °C

Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

brno.idnes.cz

DNES Brno, Blansko, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo

Sucho útočí. Hrozí větší lesní požáry

Vodní deficit v kraji roste. Vedle zemědělců to přidělavá vrásky i hasičům či výrobcům elektřiny.

Markéta Lankašová
redaktorka MF DNES

JIŽNÍ MORAVA Ani deště z minulého týdne nic nezměnily na neúprosné realitě: jižní Morava dál vysychá. Vodní deficit v kraji se stále prohlubuje.

„Paradoxně na tom jižní Morava byla letos ve srovnání s obvyklým stavem lépe než zbytek republiky, i přesto, že půdní vlhkost tu byla jedna z nejnižších. Je to však dáno tím, že sucho je zde už celkem normální a jižní Morava je dlouhodobě našim nejsušším regionem,“ vysvětluje Pavel Zahradníček z projektu Intersucha.

Současný alarmující stav přitom neohrožuje pouze zemědělce, kteří jsou v tomto ohledu „první na ráně“. Kvůli vyprahlé krajině se například rychleji šíří lesní požáry.

Srážky v minulém týdnu sice trochu pomohly, ale už od neděle se nebezpečí vzniku požárů opět zvýšilo. „Přechodné riziko potrvá minimálně do soboty,“ upozorňuje Zahradníček.

I vzhledem k předpovědím počasí jsou hasiči ještě více ve střehu. Do 12. května už letos v kraji zasahovali u 710 požárů. „Z toho evidujeme 133 požárů porostů. Jejich počet je prozatím pod pětiletým průměrem, ale není to jen o četnosti. Významný je totiž především rozsah. Jeden velký požár lesa je pro nás mnohem náročnější než několik drobných požárů trávy kolem silnice. A právě sucho pomáhá snadnému vzniku i šíření požáru,“ přibližuje mluvčí jihomoravských hasičů Jaroslav Mikoška.

Loni došlo na celé jižní Moravě k 1 590 a předloni dokonce k 1 844 požárům. Zhruba ze třetiny vždy zahorely porosty, ať už polní, travní,

nebo ty nejnebezpečnější lesní. Hasičům naštěstí voda na likvidaci ohně nechybí. „U většiny zásahů nám stačí voda z vlastních cisteren, případně využíváme hydranty,“ sděluje mluvčí.

Mělké studny budou vysychat

Podle posledního přehledu Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) spadlo za první čtyři měsíce letošního roku v kraji jen 70 procent srážek proti dlouhodobému normálu. Už tradičně je na tom jižní Morava vůbec nejhůř v Česku, podle map Intersucha jsou nejzasáženější oblasti na Znojemsku, Břeclavsku a Hodonínsku.

„Srážkový deficit letos opět narůstal. Jeho úroveň se od začátku roku dostala na hodnoty srovnatelné s rokem 2015. Podle dlouhodobé předpovědi očekáváme do 7. června teploty nadprůměrné, ale srážky by mohly být v následujících dvou týdnech průměrné,“ odhaduje ředitel ČHMÚ Mark Rieder. Právě průměrné srážky však na kompenzování sucha nestačí.

Tým Intersucha proto upozorňuje na možné vyschnutí soukromých studní s pitnou vodou. Několik teplotních zim nedoplnilo podzemní

zdroje a na mnoha místech je situace opakovaně kritická. „Nutné tedy je aspoň částečně s vodou šetřit. Bylo by samozřejmě lepší, kdyby se většina obcí napojila na vodovody nebo si zajistila náhradní zdroj pitné vody. Určitě není řešení společně dovoz vody pomocí cisteren. To se dá aplikovat krátkodobě, ale například pro větší množství obyvatel je to i těžko technicky proveditelné,“ poukazuje Zahradníček.

710 požárů zlikvidovali jihomoravští hasiči od začátku letošního roku do 12. května.

I hydrometeorologové si všimají, že podzemní vody je málo. „Její zaznamenaný stav z letošního jara je nejnižší od roku 1981. V březnu a dubnu přitom obvykle zaznamenáváme nejvyšší hladiny v celoročním cyklu. V současné chvíli jsou hladiny u více než 80 procent mělkých vrtů na území Česka silně nebo mimořádně podnormální,“ informuje Rieder. „V letních měsících budou mělké studny vysychat. A to především v oblastech, kde je horninové podloží se sníženou pro-

pustností vody, což je i příklad jižní Moravy.“

Může růst cena elektřiny

Nedostatek vody by se mohl projevit i mimo úrodnou půdu a domácí studny. V ohrožení je třeba činnost některých elektráren. „Výroba z hydroelektráren pravděpodobně nebude příliš vysoká. To pak zvyšuje cenu elektřiny na trhu, hlavně v případech většího nečekaného výpadku ze solárních elektráren. Dále mohou být problémy i s chlazením elektráren jaderných,“ vypočítává Zahradníček.

Každoročně se sucho dotýká také vinařů. Ti se obávají, že letošek by mohl být ještě sušší než extrémní rok 2018. „Počet spadlých srážek od počátku roku je podle našich měření až o pětinu nižší než v roce 2018. Prognóza pro letošek není ideální,“ oznamuje Petr Chaloupecký z Vinařství Lahofer na Znojemsku. Chce se proto spolehnout na závlahový systém. Ten už umístilo na 15 hektarech svých vinic i vinařství Habánské sklepy. A v Templářských sklepech v Čejkovicích letos sázeli vinnou révu pomocí hydrovrtu rovnou na vodu, aby kořeny révy nezahynuly.

Fakta

Nesyty chybí voda

Také na největší jihomoravský rybník Nesyt dopadá dlouhotrvající sucho. Hladina v něm setrvale klesá, momentálně v soustavě čtyř Lednických rybníků na Břeclavsku, jímž věvodí, chybí 3,8 milionu kubíků vody. Hladina Nesytu je už o metr níž, než bylo běžné před pěti lety. I proto ochránci přírody letos přistoupili k mimořádnému letnění – tedy obnažení břehů rybníka, které svědčí některým druhům ptáků a slanomilným rostlinám.

S vodo hospodáři zároveň řeší, jak do Lednických rybníků dostat víc vody. „Jediným řešením je dotovat potok Včelínek, který rybníky napájí, vodou z Dyje. I ta už má ovšem napjatou bilanci,“ poznamenal Vlastimil Sajfrt ze Správy chráněné krajinné oblasti Pálava.

Na Dyji v Ladaně na začátku měsíce protékalo pouze 18 procent průměru. Přesto je podle Sajfrty vidět u vodo hospodářů vstřícnost. „Rýsuje se dohoda, že bychom mohli alespoň třetinu objemu, jaký bychom potřebovali, dostat do Včelínku na jaře 2021,“ uvedl. (sol)

Suchá sezona ovlivní i úrodu zemědělců. Právě ti jihomoravští hlásí nejvyšší škody v republice. „Ve většině okresů jižní Moravy nám zemědělci reportují odhadované škody ve výši 30 až 40 procent. Sucho se projevuje jak u ozimů, hlavně pšenice a řepky, tak především u vzejití jařin, ječmene a kukuřice. Místy hlásí škody také u ovocných stromů a výjimečně u mladých vinic,“ vyjmenovává Zahradníček.

Zmíněné údaje jsou výrazně horší než v jiných krajích, kde odborníci z Intersucha monitorují odhady ztrát od deseti do třiceti procent.

V nové hale ošetří víc tramvají naráz, můžou v ní být i koncerty

BRNO Řadu měsíců mohli Brňané u vozovny v Pisárkách pozorovat, jak zde postupně roste nová hala pro tramvaje. Od minulého týdne už do ní ve zkušebním provozu vjíždějí soupravy k denní kontrole i čištění.

Budova i s dalšími investicemi na modernizaci zdejší vozovny vyšla na zhruba 412 milionů korun. Díky ní bude možné prověřit tramvaje mnohem rychleji než dosud. „Problémem bylo, že do staré vozovny vedla na očistu jen jedna kolej. Když jsme měli ošetřit všech 130 vozů, které odtud každé ráno vyjíždějí, stála fronta až na Mendlovo náměstí, přestože samotná kontrola zabere jen pár minut. Dohromady to však dělalo několik hodin,“ přiblížil generální ředitel Dopravního podniku města Brna (DPMB) Miloš Havránek.

V nové hale jsou dvě koleje, po

nichž mohou soupravy vjet dovnitř, kde tak pracují zároveň dvě čtyři zaměstnanců. Nové pracovníky v DPMB nenabírali, pouze převelili některé současné. „Během léta tady přibude ještě zařízení pro detekci vad kol a ani dosavadní kolej ve staré části nebude bez využití. Vznikne tam mycí linka,“ informoval Havránek.

Nová hala vedle té stávající vyniká i moderním vzhledem. Prosklená část nabízí kolemjdoucím pohled do interiéru na probíhající práce. Venkovní pyramidové hliníkové opláštění pak kromě toho, že v noci mění barvy, pohlcuje hluk projíždějících tramvají na lince číslo 1. „Jde asi o čtyřicetiprocentní pokles hluku,“ sdělil Havránek.

Když v dopravním podniku zjistili, jaký prostor nová budova nabídne, rozšířili plány i netypickým směrem. „Můžeme překrýt kanály,

kde stávají tramvaje. Celý prostor se dá také ozvučit, takže je možné tady uspořádat koncert pro 1 500 lidí,“ prohlásil šéf DPMB.

V něm už přemýšlí nad tím, že zde na podzim po skončení veškerých stavebních prací uspořádají oslavu.

Kromě mycí linky se stále pracuje na zastřešení mezi starou a novou halou i na opravě kolejí. V budoucnu na to naváže další etapa v podobě stavby vratné smyčky u ulice Lipová, která umožní otáčení tramvají zajišťujících do vozovny ve směru od Bystrce blíže než na Mendlovo náměstí.

Následně se ještě plánuje zastřešení celého prostoru vozovny, v němž tramvaje stojí. „Důvod je jednoduchý. Jsme blízko u řeky, takže máme častější závlady kvůli srážení vlhkosti,“ vysvětlil Havránek. – **Marek Osouch**

Očista Vnitřek tramvají se pečlivě dezinfikuje.

Moderna Nová hala v pisárcecké vozovně v noci mění barvy a zároveň pohlcuje hluk projíždějících tramvají linky číslo 1.

Důkladná prohlídka Brněnské tramvaje bude nyní možné snadno zkontrolovat ze všech stran.
3x foto: Václav Sálsek, ČTK